

BROEKER BIJDRAGEN

UITGAVE VAN DE VERENIGING "OUD BROEK IN WATERLAND"

Verschijnt 2 tot 4 maal per jaar
Wordt aan de leden gratis toegezonden

Nr. 19 (augustus 1979)

Gehele of gedeeltelijke overname van
de inhoud slechts na goedkeuring.
Copyright. Redactie-adres :
Havenrak 1, Broek in Waterland

TWEE BROEKER ANEKDOTES

Bij het grasduinen in de plaatselijke historie vinden we maar zelden gegevens, die ons wat op de hoogte brengen van het leven van de gewone man. Over het algemeen bestaan de bronnen uit min of meer officiële stukken, die ons doorgaans op dit punt niet veel wijzer maken. En als er dan eens persoonlijke omstandigheden worden genoemd, dan betreffen ze vrijwel altijd leden van het dorpsbestuur of anderen uit de regenten-clan. Een uitzondering hierop vormen bijvoorbeeld de Broeker schepenrollen en de criminele rol van Waterland, waarin vooral de zogenaamde examinatiën (verhoren) soms interessante gegevens bevatten. Maar deze beperken zich uiteraard tot de kwaaddoeners.

In de 18de eeuwse literatuur zijn twee anekdotes te vinden, die beiden een ongeval met een boot beschrijven in de omgeving van Broek: één uit 1728, waarin van een akelig ongeluk wordt verteld dat in het jaar 1623 plaats vond op de Noordmeer, en één die een vermakelijk voorval verhaalt dat zich omstreeks 1733 afspeelde op de Broeker Trekvaart.

Uit beide anekdotes proeven we een sfeer, die in de officiële stukken ontbreekt. Hoewel de oude stijl, waarin de verhalen zijn geschreven, voor sommigen misschien wat minder vlot leest, werd toch besloten om ze in de oorspronkelijke stijl en spelling te brengen; de gebezigde uitdrukkingen, en de soms wat te uitvoerige verhaaltrant van het tweede stuk, geven een onmisbaar cachet aan deze anekdotes.

Een droevig exempel van een trouwe hond, die zijn meester ombracht

1623. In de maand van Augustus zou tot Broek in Waterland een pachter, die zijn pachtschuld niet wilde of niet konde betalen, daar over dikwils van Jan van Kuijlenburg, Schout van Monnikendam gewaarschout wierde, dat dat hij zijn pacht-penningen moest opbrengen, of hij zoude hem in hegtenisse halen. De pachter des Schouts dreijgementen niet agtende, wierd eijndelijk van de voorsz. Schout (die een groote Hond bij hem hadde,) met zijn twee Dienaars geapprehendeert (gevangen

